

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра історії

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕПРЕСІЇ ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН УКРАЇНИ В XX
СТОЛІТТІ**

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

032 Історія та археологія

Код та найменування спеціальності

«Етнологія»

Предметна спеціалізація

Факультет: історичний

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Репресії проти національних меншин України в XX столітті» для студентів ОКР «магістр» Галузь знань: 03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія.

Розробник: Зеркаль Микола Миколайович, професор кафедри історії, доктор історичних наук, доцент _____ (Зеркаль М.М.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

«___» серпня 2019 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Варіативна	
	Спеціальність: 032 Історія та археологія	Рік підготовки:	
		6-й	4-4
Індивідуальне науково-дослідне завдання – написання рефератів		Семестр	
Загальна кількість годин -90		8-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента	Ступінь магістра	6	
		Практичні, семінарські	
		6	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		78	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання — 90 год.: 12 год. - аудиторні заняття, 78 год. - самостійна робота.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Метою викладання навчальної дисципліни «Репресії проти національних меншин України в XX столітті» дати студентам необхідний обсяг знань з історії трагічних сторінок застосування репресій проти національних меншин України в ХХст. та сприяти формуванню необхідних навичок викладання досліджуваної теми під час професійної діяльності та здійснення наукових досліджень.

Завдання курсу «Репресії проти національних меншин України в XX столітті»:
пізнавальні:

- визначити роль та місце репресій проти національних меншин України в XX столітті;
- розглянути етапи становлення та розвитку репресій проти національних меншин;
- простежити особливості і динаміку основних напрямів історичного моделювання репресій проти національних меншин;
- ознайомити студентів з діяльністю найбільш значних сучасних центрів та асоціацій історичного моделювання та реконструкції репресій проти національних меншин.

методичні:

- закономірності становлення й еволюції моделювання в системі історичних експериментальних методів дослідження;
- особливості і динаміку основних напрямів історичного моделювання репресій проти національних меншин;
- провідні тенденції розвитку сучасних вітчизняних та зарубіжних центрів та асоціацій історичного моделювання та реконструкції репресій проти національних меншин ;

практичні:

- використовувати набуті знання та навички при вивченні суміжних дисциплін, написанні наукових робіт та у викладацькій роботі;
- брати участь в організації та проведенні різноманітних заходів з історичного моделювання та реконструкції.

Передумови для вивчення дисципліни: "Історія України від давніх часів до сучасності", "Всесвітня історія", "Історія середніх віків", "Нова і новітня історія країн Європи та Америки", "Основи наукових досліджень", "Історія міжнародних зв'язків

України", "Джерела з історії України", "Історіографія всесвітньої історії", "Джерелознавство історії України", "Історичне краєзнавство".

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3,0 кредитів ECTS.
Очікувані результати навчання:

Знання	<i>Здатність запам'ятовувати або відтворювати:</i> – глибокі знання в межах спеціалізації з позначенням новацій останнього часу; – специфіку розвитку історичного пізнання в конкретні історіографічні періоди, в тому числі й на сучасному етапі; – професійні норми в галузі історії та археології; – основні етапи наукового пошуку в галузі історії та археології та завдання кожного з них; <i>Додатково для освітньо-наукових програм:</i> – теорію й практики критичного осмислення уявлень про минуле у суспільстві, правила побудови наукових гіпотез.
Розуміння	<i>Здатність розуміти та інтерпретувати:</i> – основні теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки; – шляхи формування репрезентативної джерельної бази при розробці певної історичної проблематики; – зв'язок та різницю між історичними фактами у джерелі та історіографічними фактами у науковій літературі; – вибір методології та методів при здійсненні власного дослідження; <i>Додатково для освітньо-наукових програм:</i> – вузлові наукові проблеми, зв'язок між гіпотезою та методом, логічні наслідки певного припущення, зіставлення його з відомими теоретичними побудовами.
Застосування знань	<i>Здатність використовувати вивчений матеріал в нових ситуаціях:</i> – пояснювати взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, оцінювати альтернативні варіанти інтерпретації основних тенденцій та особливостей історичного розвитку людства у певні історичні періоди; – аналізувати взаємозв'язки між позицією професійного історика та пануючими у суспільстві поглядами на минуле; – демонструвати навички професійного спілкування з використанням іноземної мови; – виявляти ініціативу, яка спрямована на збереження та управління культурною спадщиною; <i>Додатково для освітньо-наукових програм:</i> – брати участь у здійсненні реальних дослідницьких проектів; – застосовувати сучасні методики викладання у вищій школі;

Аналіз	<i>Здатність розбивати інформацію на відповідні компоненти і розуміти їх взаємозв'язок:</i> – аналізувати явища та процеси світової історії з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку; – визначати інформаційний потенціал конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми; – досліджувати життя та діяльність конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики; – здійснювати експертизу пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в сфері туризму та рекреації.
Синтез	<i>Здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю:</i> – визначати соціальні функції історика в нових умовах; – встановлювати ефективну комунікацію з представниками інших гуманітарних та природничих наук; – обґрунтувати мету та завдання власного дослідження з урахуванням актуальних проблем сьогодення; <i>Додатково для освітньо-наукових програм:</i> – обґрунтувати наукову новизну власного дослідження з урахуванням сучасних наукових досягнень; – розширювати джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових експедиціях, шляхом створення нових джерел (усна історія та ін.).
Оцінювання	<i>Здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі:</i> – критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та отриманих результатів фахівцями; – визначати вплив на хід та результати дослідження традицій певних наукових шкіл; – узагальнювати результати власного дослідження; <i>Додатково для освітньо-наукових програм:</i> – аргументувати зв'язок теми обраного наукового проекту (магістерської роботи) з пріоритетними напрямками розвитку світової науки; – рекомендувати шляхи продовження власного дослідження.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

Критичність та самокритичність. Думати науковими термінами, формулювати задачі, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення.

Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом. Здатність організовувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та подавати результат вчасно.

Працювати з іншими. В мультидисциплінарному та мультинаціональному середовищі.

Набуття і розвиток здатності:

- володіння світовою історичною спадщиною, культурою міжособистісних стосунків, дотримання принципів толерантності;
- аналізувати та оцінювати досягнення світової історіографії, орієнтуватися в історіографічному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;
- застосовувати засоби й технології міжкультурної взаємодії;
- опановувати й реалізувати моделі толерантної поведінки та стратегії конструктивної діяльності в умовах культурного, мовного, релігійного розмаїття;
- орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного суспільства;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних, професійних і суспільно значущих завдань;
- застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;
- продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

II. Фахові:

Базові загальні знання. Володіти базовими загальними знаннями, а саме: історичні події сьогодення та знання світової хронології.

Застосування знань на практиці. Використовувати фонову інформацію та інформаційно-пошукові навички для формування послідовної дискусії історичної задачі.

Бути обізнаними та обговорювати **поточний стан** історичних досліджень.

Знати **зв'язок між** проблемами сьогодення та минулого.

Знати **загальні історичні основи** (діахронічний аспект) минулого.

Володіти **спеціальними знаннями з хронології** та історико-географічної інтерпретації колонізації, деколонізації, сучасності, постмодернізму та глобалізації.

Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових, архівних та усних) згідно з задачею, формуючи цю інформацію критично в обґрунтовану розповідь.

Здатність використовувати відповідну термінологію та способи вираження дисципліни в усній та письмовій формах рідною чи іноземною мовами.

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1.

Тема 1. Вступ до курсу «Репресії проти національних меншин України в XX столітті».

Предмет та завдання курсу. Структура курсу. Понятійний апарат дисципліни (експериментальні методи, історичний експеримент, моделювання, історичне моделювання, історична реконструкція тощо). Роль та місце історичного моделювання в системі експериментальних методів дослідження. Етапи розробки та впровадження методів історичного моделювання. Джерела, література, форми контролю знань студентів з історичного моделювання репресій проти національних меншин України в XX столітті.

Тема 2. Теоретичні дослідження геноциду.

Геноцид в історичній перспективі. Сучасні теоретичні дослідження геноциду. Відповідальність за злочини геноциду та покарання винних.

Кредит 2.

Тема 3. Голодомор 1932-1933рр. в Україні.

Українське село в планах більшовицького режиму. Плани хлібозаготівель в Україні 1930-1931рр. та їх виконання. Урядова політика щодо українського села навесні-восени 1932року. Терор голодом. «Національна інтерпретація».

Тема 4. Втілення голодомору 1932-1933рр. в Україні.

Поведінка українських селян під час голоду і стратегії виживання. Опір українських селян. Демографічні й соціальні втрати України внаслідок голоду 1932-1933років. Світова реакція на голод 1932-1933 рр. в Україні. Дослідження історії Голодомору. Дискусії про визнання Голодомору актом геноциду та вшанування пам'яті жертв.

Кредит 3.

Тема 5. Гітлерівський геноцид циган. Примусові переселення народів СРСР під час Другої світової війни.

Розселення та статус циган у Європі. Расові дослідження циган у нацистській Німеччині. Переслідування циган та їх масова екстермінація. Вивчення історії геноциду циган і вшанування пам'яті жертв. Примусові переселення народів у політиці комуністичного режиму СРСР 1930-х років. Депортація німців. Депортація народів Кавказу. Депортація калмиків. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Відновлення прав депортованих народів.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин					Форма контролю
		Усього	У тому числі				
			лекції	семін.	практ.	самост.	
Кредит 1							
1	Вступ до курсу «Репресії проти національних меншин України в XX столітті»	17	1	1		15	
2	Теоретичні дослідження геноциду.	17	1	1		15	
	Разом за кредит 1	34	2	2		30	
Кредит 2							
3	Голодомор 1932-1933рр. в Україні.	17	1	1		15	
4	Втілення голодомору 1932-1933рр. в Україні.	17	1	1		15	
	Разом за кредит 2	34	2	2		30	ККР
Кредит 3							
5	Гітлерівський геноцид циган. Примусові переселення народів СРСР під час Другої світової війни.	22	2	2		18	
	Разом за кредит 3	22	2	2		18	ККР
	Всього за курс	90	6	6		78	залік

4. Темі лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1.</i>		
1	Тема 1. Вступ до курсу «Репресії проти національних меншин України в XX столітті»	1
2	Тема 2. Теоретичні дослідження геноциду.	1
<i>Кредит 2.</i>		
3	Тема 3. Голодомор 1932-1933рр. в Україні.	1
<i>Кредит 3.</i>		

6	Тема 6. Гітлерівський геноцид циган. Примусові переселення народів СРСР під час Другої світової війни.	2
	Разом:	6

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1	2
1	Вступ до курсу «Репресії проти національних меншин України в XX столітті»	1
2	Теоретичні дослідження геноциду.	1
	Кредит 2	2
3	Голодомор 1932-1933рр. в Україні.	1
4	Втілення голодомору 1932-1933рр. в Україні.	1
	Кредит 3	2
5	Гітлерівський геноцид циган. Примусові переселення народів СРСР під час Другої світової війни.	2
	Разом:	6

6. Теми лабораторних занять *Робочим планом не передбачено*

7. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1	30
1	Вступ до курсу «Репресії проти національних меншин України в XX столітті»	15
2	Теоретичні дослідження геноциду.	15
	Кредит 2	30
3	Голодомор 1932-1933рр. в Україні.	15
4	Втілення голодомору 1932-1933рр. в Україні.	15
	Кредит 3	18
5	Гітлерівський геноцид циган. Примусові переселення народів СРСР під час Другої світової війни.	18
	Разом :	78

8. Індивідуальні завдання

8 Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);

II – підготовка доповіді з висвітленням проблем українських історичних шкіл (для студентів ДФН).

Підготовка та захист контрольної роботи

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів працювати з історичними документами, критично аналізувати, робити узагальнення та давати обґрунтовані висновки.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) правильне оформлення;
- 2) вичерпність використаних історичних джерел;
- 3) обґрунтованість висновків та кваліфіковане їх формулювання

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно: досконале знання та розуміння понятійного апарату ДІД та джерелознавства з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями.

Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер, ґрунтується на знанні джерел і методики та методології роботи з ними. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

Студенту виставляється дуже добре студент у повному обсязі опрацював лекційні питання та питання самостійного опрацювання. Відповідь є повною, ґрунтовною, логічною і всебічно охоплює програмний матеріал, проте у трактуванні окремих економічних категорій студент допускає неточності. Студент орієнтується у законодавчих змінах, проте не завжди має бачення застосування теоретичних знань у практичній діяльності.

Студенту виставляється добре Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації.

Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база.

Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації.

У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Студенту виставляється достатньо Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру.

У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми.

Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість.

Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації.

У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Студенту виставляється мінімальний задовільно студент відповідав на семінарському занятті лише з ініціативи викладача, погано орієнтується в матеріалі, не орієнтується у законодавчих змінах та не може пов'язати теоретичні знання з їх практичним застосуванням..

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 100 до 300 балів (за Зкредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Результат	
Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	ЗК № 1			ЗК № 2			ЗК № 3						
			Тема 1	Тема 2		Тема 3	Тема 4		Тема 5						
Семінарські заняття	5	5	8	8		8	8		10						42
Контроль на семінарах та лекціях	5	5	9	9		9	9		9						45
ІНДЗ за заданою тематикою (конспект сторінка вчителя у соц.мережі)	5	1		5											5
ІНДЗ за заданою тематикою (хронологія)	5	1							5						5
ІНДЗ за заданою тематикою (історична постать)	10	1							10						10
ІНДЗ за заданою тематикою (завдання по фільму)	10	1					10								10
Схема ТМНІ (асоціат. куш)	5	1	5												5
ІНДЗ таблиця "Методи навчання"	10	1					6		4						10
ІНДЗ повідомлення "Етапи державотворення" (за вибором)	10	1		6					4						10
ІНДЗ конспект вебінару	10	3		10			10		10						30
ІНДЗ за заданою тематикою (план-конспект уроку)	8	1							8						8
			60			60			60						
ІНДЗ за заданою тематикою (конспект реком. 19-20 н.р.)	10	1		10											10
Глосарій	10	1		10											10
ІНДЗ "Есеї - сучасний підручник"	10	1						10							10
ІНДЗ "Засоби навчання"	10	1						10							10
ІНДЗ форма опитування	10	1							10						10

ІНДЗ за заданою тематикою (КТП)	10	1								10				10
Контрольна робота	20	4			20			20	20					80
				40			40		40					
				100			100		100					300
Підсумковий залік Максимальна кількість = 40 балів	Студент протягом семестру виконує всі передбачені види робіт з курсу, набираючи при цьому певну суму балів. Набрана сума балів множиться на 0,6 та ділиться на 3 кредити. Отримана кількість балів є допуском до заліку													

10. Засоби дігностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

Державні документи

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про загальну середню освіту».
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#n10>
4. Навчальна програма з історії для 10-11 класів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
5. Навчальна програма з історії для 5-9 класів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Підручники і методичні посібники

1. Вронська О. Заручники тоталітарного режиму: репресії проти родин “ворогів народу” в Україні (1917–1953 рр.). – К.: Ін-т історії України НАН України, 2009. – 486 с
2. Іванова Т.Ю. Національні меншини Півдня УРСР в 20-30-ті роки ХХ століття // Шитюк М.М., Іванова Т.Ю. Національні меншини Півдня УРСР в 20-30-ті роки ХХ століття. – Миколаїв: Видавництво Ірини Гудим, 2010. – 175 с.
3. Николаев И. Е. Страницы социально-политической истории Украины в 20-40-е годы ХХ ст.- Германия. Саарбрюккен.- LAP LAMBERT Academic Publishing.- 2012.- 176 с.
4. Николаев И. Е. Историко-правовые аспекты установления однопартийной системы в УССР. Характеристика, тенденции, анализ.- Германия. Саарбрюккен.- LAP LAMBERT Academic Publishing.- 2013.- 226 с.
5. Николаев И.Е. Тоталитаризм и сотрудники силовых структур УССР в 20-40-е годы ХХ столетия. / Н. Шитюк. И. Николаев. – Германия. Саарбрюккен.- LAP LAMBERT Academic Publishing.- 2013.- 408 с.
6. Ніколаєв І. Є. Комуністичне єдиновладдя в УСРР в 1920-х. рр.: Історико-правовий аспект.- Миколаїв: ФОП «Швець», 2013.- 436 с. .
7. Ченцов В.В. Політичні репресії в Радянській Україні в 20-ті роки. - Тернопіль: Збруч, 2000. - 482 с.

8. Шитюк М.М. Еволюція репресивно-каральної системи радянської України // Український історичний журнал. - 2001. - № 3. - С. 440-443
9. Шитюк М.М. Масові репресії проти населення Півдня України в 20-50-ті роки ХХ століття-Київ: Тетра, 2000.-533 с.
10. Шитюк М.М. Освітяни Миколаївщини - жертви репресій сталінізму. Миколаїв. -1994.-70 с.(у співавторстві з Журецьким ЯЛ. (укладач, автор вступної статті, нарисів, у співавторстві підібрані архівні матеріали, власний текст 4,6 друкованих аркуша)

Допоміжна

11. Іванова Т. Ю. Діяльність органів державної влади в галузі міжнаціональних відносин на Півдні України в 20-х – на початку 30-х рр. ХХ ст. / Т. Ю. Іванова // Наукові праці: Науково-методичний журнал. — Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. — Т. 74. — Вип. 61 : Історичні науки. — С. 44–48.
12. Іванова Т. Ю. Репресії проти національних меншин Півдня України (20–30-ті рр. ХХ ст.): історіографія проблеми / Т. Ю. Іванова // Наукові праці: Науково-методичний журнал. — Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. — Т. 83. — Вип. 70 : Історичні науки. — С. 101–106.
13. Іванова Т. Ю. Політика командно-адміністративної системи відносно болгарського населення Південної України (20–30-ті рр. ХХ ст.) / Т. Ю. Іванова // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. Серія: економіка, політологія, історія. — 2009. — Т. 3. — № 7 (85). — С. 150–159.
14. Іванова Т. Ю. Політика коренізації та етнічне населення Півдня України у 20–30-х роках ХХ ст. / Т. Ю. Іванова // Гілея (науковий вісник): Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. — К. : Національний педагогічний інститут імені М. П. Драгоманова, УАН, 2009. — Вип. 21. — С. 51–58
15. Іванова Т. Ю. Дослідження питання взаємовідносин національних меншин і тоталітарної держави на Півдні України у міжвоєнний період / Т. Ю. Іванова // Збірник наукових праць. — Миколаїв : МДУ, 2008. — Вип. 4: Історична освіта: інноваційні аспекти. — С. 109–115.
16. Іванова Т. Ю. Національні меншини Південної України у зовнішніх війнах тоталітаризму / Т. Ю. Іванова // Збірник наукових праць. — Миколаїв : МДУ ім. В. О. Сухомлинського, 2008. — Вип. 1. — С. 30–36.
17. Литвин Н.М. Радянське законодавство в системі ідеологічного забезпечення політичних репресій у 20 – 30-х роках ХХ ст. // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – К., 2004. – № 2. – С. 150 – 156.
18. Литвин Н.М. Роль А.Я. Вишинського в законодавчому забезпеченні політичних репресій (20 – 30-х рр.) // Вісник Київського славістичного університету. Серія: Історія. – К.: КСУ, 2004. – № 18. – С. 249 – 256.
19. Литвин Н.М. Політичний терор 1920-30-х років щодо інтелігенції України в ідеологічному обґрунтуванні партійно-радянськими лідерами // Вісник Київського славістичного університету. Серія: Історія. – К.: КСУ, 2005. – № 20. – С. 111 – 119.
20. Надольський Й. Е. Формування політичних і законодавчих основ депортацій у СРСР // Наук. вісн. ВДУ. Журн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки: Юрид. науки.– Луцьк, 1998.– № 11.– С. 91–94.
21. Ніколаєв І. Є. Репресивна політика радянської держави проти працівників НКВС в часи Великого терору 1936 – 1938 років // Наукові праці: Науково – методичний журнал. – Т. 32. – Випуск 19. – Історичні науки. – Миколаїв: Видавництво МДГУ імені Петра Могили, 2004. – С. 48 – 53.
22. Ніколаєв І. Є. Репресивна політика радянської держави проти працівників правоохоронних структур в період 1937 – 1939 років // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження. V Миколаївська обласна краєзнавча конференція. – Миколаїв: Атол, 2004. – С. 101 – 106.
23. Ніколаєв І. Є. Політичні процеси проти військової інтелігенції України в середині 30-х років ХХ століття // Наукові праці: Науково – методичний журнал. – Т.45. – Випуск 32. – Історичні науки. – Миколаїв: Видавництво МДГУ імені Петра Могили, 2005. – С. 65 – 70.

24. Ніколаєв І. Є. Історіографія проблеми репресій проти військовослужбовців та працівників правоохоронних органів у 20 – 50 рр. ХХ ст. // II Міжнародний Конгрес українських істориків. Українська історична наука на сучасному етапі розвитку. – Кам'янець – Подільський – Київ – Нью – Йорк – Острог: Видавництво НА УОА. – 2005. – Т.1. – С. 426 – 433.
25. Ніколаєв І. Є. Репресії проти працівників ЧК–ГПУ–НКВД у 1920 – 30-ті роки. // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. – Випуск 11. – Історичні науки. – Миколаїв: МДУ, 2005. – С. 200 – 209.
26. Ніколаєв І. Є. Винищення військовослужбовців та працівників органів державної безпеки в початковий період розвитку тоталітарної системи (1920 – початок 30 років) // Гуманітарно–економічні дослідження. – Збірник наукових праць Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. – Т.І. – Миколаїв – Одеса: ТОВ ВіД, 2005. – С. 206 – 217.
27. Ніколаєв І. Є. Репресії проти бійців Червоної армії під час Другої світової війни // Гуманітарно–економічні дослідження. – Збірник наукових праць Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. – Том II. – Миколаїв – Одеса: ТОВ ВіД, 2005. – С. 286 – 299.
28. Ніколаєв І. Є. Репресивні акти пізнього сталінізму проти військовослужбовців та працівників правоохоронних // Часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Випуск 3. – Історичні науки. – Т.6. – Київ – 2006. – С. 64 – 69.
29. Сирота О. І. Репресивна діяльність органів ДПУ–НКВС щодо одержувачів іноземної допомоги серед німецького населення Півдня УСРР (1934–1935 роки) / О. І. Сирота // Перспективи. Науковий журнал. Серія: філософія, історія, соціологія, політологія. – № 4 (36). – 2006. – С. 119–124
30. Сирота О. І. Інтелігенція національних меншин Півдня радянської України як об'єкт політичного терору (1934–1937 рр.) / О. І. Сирота // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вип. XIV. Серія: Історія: Збірник наукових праць / За заг. ред. проф. П. С. Григорчука. – Вінниця, 2008. – С. 240–243
31. Ченцов В.В. Трагические судьбы. Политические репрессии против немецкого населения Украины в 1920-е-1930-е годы. - М.: Готика, 1998. - 208 с.; 2-е изд. - М.: Готика, 2000. -208 с
32. Ченцов В.В. Більшовики-меншовики: держава проти партії (на українських матеріалах 20-х років) // Гуманітарний журнал. - 2000. - № 4. - С.28-38
33. Шитюк М.М. Сталінські репресії 20-50-х років проти єврейського населення Миколаївщини.// Еврейское население Николаевщины. - Николаев. - 1996. - С. 3 5-39
34. Шитюк М.М. Партизанський і підпільний рух на території Миколаївщини (1941-1944 рр.) Миколаїв. - 1996. - 72 с.
35. Шитюк М.М. Масові репресії на території Миколаївщини (30 роки ХХ століття) // Український історичний журнал. - 1998. - № 1. - С.94-99
36. Шитюк М.М. Репресовані краєзнавці Миколаївщини (у співавторстві з Нікітіним В.І.) // Краєзнавство. - 1999. - № 1-4. - С. 134-139
37. Шитюк М.М. Питання взаємодії правоохоронних органів, державних архівів, комісій у справах реабілітованих, редакційно-видавничих груп у використанні архівно-слідчих справ. // Архівно-слідчі справи репресованих: науково-методичні аспекти використання. Збірник наукових праць. - Київ. - 1998. - С.150-152
38. Шитюк М.М. Репресії на території Миколаївщини в 1921-1923 роках. // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. Збірник статей. Випуск 7. — Київ: Рідний край, 1999.- С. 266-271.
39. Шитюк М.М. Масові репресії проти жителів німецької національності на півдні України в 30-х роках ХХ століття // Південна Україна: проблеми історичних досліджень. Збірник наукових праць в 2 частинах. - Частина 2. Київ: Інститут історії України, НАН України, 1998. - С. 120-126.
40. Шитюк М.М. Політичні репресії серед інтелігенції Півдня України // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. Збірник статей. - Випуск 11.- Київ: Рідний край,-2000.-С. 398-412.
41. Шитюк М.М. Здійснення насильницької політичної влади на промислових підприємствах Півдня України в 30-х роках //Історія України. Маловідомі імена, події, факти. Збірник статей. - Випуск 12. - Київ: Рідний край. - 2001. - С.298-316.

42. Шитюк М.М. Колективізація і голод на Миколаївщині // Миколаївщина: "колективізація сільського господарства і голод (1929-1933)". - Миколаїв. - 2000.-С.7-39. (Керівник авторського колективу, автор передмови, у співавторстві з Шкварець В.П.)
43. Шитюк М.М. Педагоги Миколаївщини - жертви політичних процесів часів сталінізму//Тези доповідей першої Миколаївської конференції. - Миколаїв, 1995.-С.17-19.
44. Шитюк М.М. Культура Николаевщины под пресом сталинского административно-идеологического контроля / 20-50 годы XX века /. Тези конференції "Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження." - Миколаїв. - 1995. - С.98-100.
45. Шитюк М.М. Репресивно-каральна система України в боротьбі за ліквідацію історичної школи Михайла Грушевського // Великий історик, державний діяч, патріот України. - Миколаїв, 1996. - С. 114-116.
46. Шитюк М.М. Масові репресії на території Миколаївщини в 20-30-ті роки //Заселення півдня України: проблеми національного та культурного розвитку. Збірник наукових праць Міжнародної наукової конференції. - Частина 2.- Херсон. - 1997. -С. 46-48.
47. Шитюк М.М. Масові репресії на території Миколаївщини проти жителів німецької національності в 20-50 роки ХХ століття // Краєзнавча спадщина у відродженні національної школи. Науковий збірник регіональної наукової конференції. - Миколаїв, 1997.-С. 156-158.
48. Шитюк М.М. Попрання прав громадян України в період масових репресій в 20-50 рр. ХХ століття.//Права людини: реальність і перспективи. Збірник наукових праць. - Миколаїв, 1999. - С. 21-23.
49. Шитюк М.М. Культура Півдня України під пресом сталінського адміністративно-ідеологічного контролю. // Етнокультурні процеси на півдні України в ХІХ - ХХ столітті. Збірка наукових праць. - Запоріжжя. - 2000. - С 161-166.
50. Шитюк М.М. Військова, партійна, технічна інтелігенція та працівники органів НКВС в "лещатах" тоталітарного режиму // Збірник наукових праць. - Одеський національний університет.-2001.-С 134-150.
51. Шитюк М.М. Контрреволюційна есерівська організація "Єдність" // Реабілітовані історією. Масові репресії на Миколаївщині 1920-і - 50-і роки. - Київ-Миколаїв. -2000. - С.253-259.
52. Шитюк М.М. З власним народом війна. - Київ: Акант, 1995. - 80 с.
53. Шитюк М.М. Голодомори ХХ століття. - Київ: Геліон, 1997. - 62 с.

Інформаційні ресурси

54. <http://www.gumer.info/>
55. <http://www.vostlit.info/>
56. <http://historic.ru/>
57. <http://www.nbuv.gov.ua/>
58. <http://www.hrono.ru/>
- www.history.org.ua — Інститут історії Національної Академії наук України
59. www.memory.gov.ua — Український інститут національної пам'яті
60. www.nbuv.gov.ua — Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
61. www.novadoba.org.ua — Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін
62. www.nsta.org — NSTA (Британське наукове співтовариство вчителів)
63. zakon.rada.gov.ua — Законодавство України